

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

AANBEVELING BIJ DE STUDIE
"DE LOOPBAAN VAN EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEKER",
UITGEVOERD DOOR DE ADMINISTRATIE VOOR
DE PROGRAMMATIE VAN HET WETENSCHAPSBELEID

AANBEVELING BIJ DE STUDIE "DE LOOPBAAN VAN EEN
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEKER", UITGEVOERD DOOR DE
ADMINISTRATIE VOOR DE PROGRAMMATIE VAN HET WETENSCHAPSBELEID

I. VASTSTELLINGEN

1. Door de Administratie voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid werd een studie gepubliceerd betreffende de loopbaan van een wetenschappelijk onderzoeker. In tegenstelling tot wat de titel stelt, is de studie overwegend toegespitst op de loopbaan van doctorandi.
2. De Studie heeft uitsluitend betrekking op het loopbaanprofiel van de onderzoekers van de NFWO-aspiranten en de IWONL-bursalen. Onderzoekers op universitair mandaat, mandaat bij een wetenschappelijke instelling of onderzoekers op contractbasis werden bij het onderzoek niet betrokken.
3. Uit de studie blijkt dat in de beschouwde periodes (1970-1974, 1980-1984) 45 % der NFWO-mandaten toegekend worden aan kandidaten in de mens- en geesteswetenschappen.
4. Alhoewel geen specifiek onderwerp van de studie kan men uit de cijfers besluiten dat in de beschouwde periodes 75 % der mandaten en beurzen toegekend worden aan onderzoekers van het mannelijk geslacht.
5. De belangstelling voor een mandaat of beurs lijkt in sommige richtingen omgekeerd evenredig te zijn met de tewerkstellingsmogelijkheden van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt. Voor andere richtingen wordt het doctoraat bijna een vereiste voor tewerkstellingskansen.
6. De bij de universitaire studies behaalde graden blijken bij NFWO-mandaathouders gevoelig hoger te liggen dan bij IWONL-bursalen. De behaalde graden zijn bij de toekenning van een NFWO-mandaat een belangrijk criterium.
7. De verschillen in graden leiden niet tot significante verschillen wat betreft de kansen om een doctoraat te beëindigen, en evenmin inzake de duurtijd. Deze vaststelling steunt op een correctie van de cijfers in de studie.
8. Noch bij de NFWO-mandatarissen, noch bij IWONL-bursalen ligt na het behalen van het doctoraat de hoofdactiviteit in de industriële sector. De grote meerderheid blijft tewerkgesteld in de academische of onderwijssector. Er is wel een significant verschil tussen NFWO-mandatarissen en IWONL-bursalen. Respectievelijk ca. 25 % en 33 % van hen komen in industriële loopbanen terecht.
9. Op het ogenblik van de uitvoering van de studie hadden de NFWO-

mandatarissen een bediendestatuut. Inmiddels zijn de NFWO-mandaten omgevormd tot beurzen, waardoor de kostprijs per mandaat daalt.

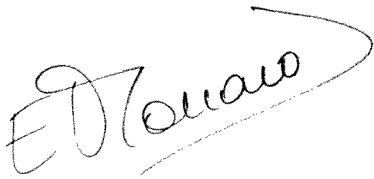
10. Uit een simulatie blijkt dat bij het optrekken tot 4 jaar van de IWONL-specialisatiebeurzen, gelijktijdig met het omvormen van de NFWO-mandaten tot bursalen, er met een gelijk blijvende financiële enveloppe een gelijk aantal beurzen kan gefinancierd worden.
11. De studie besluit met 3 voorstellen. Het eerste betreft de omzetting van de NFWO-mandaten in beurzen, hetgeen zoals reeds vermeld inmiddels is gebeurd. In het tweede voorstel wil men het bedrag van een IWONL-specialisatie-beurs gelijkschakelen met een NFWO-aspirant-mandaat. En het derde voorstel bevat de geleidelijke invoering van cofinanciering van de huidige IWONL-specialisatiebeurzen door de privésector, waarbij het behalen van een doctoraat niet als prioritair wordt gesteld.

II. AANBEVELINGEN

1. Ten einde een volledig overzicht te bekomen van het loopbaanprofiel van de vorser is het aan te raden een analoge studie te laten uitvoeren voor de universitaire mandaten, de onderzoekers in de wetenschappelijke instellingen, de onderzoekers in contractresearch en onderzoekers in andere statuten. Rekening dient daarbij gehouden te worden met het verschil in de statuten en in de formele vereiste voor een doctoraat. Bovendien dient nagegaan op welke wijze de lacune in het huidig beurzensysteem kan worden opgevuld voorwat betreft de doctoraatsmogelijkheden voor vorsers in het contractonderzoek.
2. De selectiecriteria zijn duidelijk verschillend bij de twee systemen (NFWO en IWONL). Er wordt aanbevolen de twee systemen te handhaven en de toekenning niet uitsluitend toe te vertrouwen aan het NFWO.
3. De duurtijd voor het behalen van een doctoraat is duidelijk te lang - gemiddeld meer dan 6 jaar. Zowel bij NFWO- als bij IWONL-beurzen moeten van de promotoren duidelijk meer waarborgen geëist worden, vooral wat betreft conceptie en begeleiding, zodanig dat de voorgestelde projecten in 4 jaar tot een doctoraat kunnen leiden.
4. De beurzen van het IWONL-type zouden zich verder naar projecten met mogelijk toegepast karakter moeten richten. Onder een of andere vorm moet een mogelijke betrokkenheid van de industrie bij de beoordeling gewaarborgd worden.
5. In tegenstelling met voorstel 3 van de studie is de VRWB van mening dat de doctoraatsfinaliteit moet behouden blijven bij de bursalen van het IWONL-type.
6. De Raad is van oordeel dat de idee van collectieve cofinanciering door de privésector van fundamenteel onderzoek voor gekozen domeinen dient aangemoedigd te worden. Maar de VRWB acht cofinanciering van

individuele beurzen door de privésector veel minder aangewezen, immers de druk van het onmiddellijk industrieel belang zou daardoor te zwaar kunnen wegen op de aard van het universitair onderzoek.

7. In het licht van de voorstellen tot vervollediging van de federale staatsstructuur worden een aantal acties inzake wetenschapsbeleid overgedragen naar de regio's. Er moet onderzocht worden welke wetgevende wijzigingen zouden moeten gebeuren opdat een Vlaamse instelling (logischer wijze het IWT) zou kunnen belast worden met het toekennen van beurzen van het IWONL-type.

Dr. ir. Elisabeth MONARD
Secretaris

Prof. dr. ir. Jef ROOS
Voorzitter